Ч. 65. (236.) Львів, четвер, дня 9. марта 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих теріторіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній части 60 сот. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Ґенієви України!

(9. III. 1814 — 10. III. 1861).

I мене в сім'ї великій
В сім'ї вольній новій
Не забудьте помянути...

I знов серед шуму світової бурі приходить ся нам зустрічати великі роковини народин Тараса Шевченка.

Дня 9. марта 1814 р. в Моринцях, селі звенигородського повіту, прийшла на світ дитина, якій опісля судилось збудити український нарід та повести його новою дорогою на нове житє...

Вбога, похилена хата кріпака дала Україні найкрасшого сина мов на доказ які-то невичерпані моральні й культурні сили та скарби дрімають затаєні в широких масах українського народу.

Важкі се були часи. На нашій не своїй землї скрізь панувала реакційна чума, брутальне насильство, нелюдський гнет.

Кругом неправда і неволя, людий запрягали в тяжкі ярма, орали лихо і лихом засівали, торгували правдою та людською кривдою, а над поневоленим народом знущали ся безмилосерні кати. I —

...заснула Вкраїна
Буряном укрилась, цвілю зацвіла,
В калюжі, в болоті серце погноїла
I в дупло холодне гадюк напустила.

Тоді явив ся Він і сказав своє грімке слово протесту. I стає апостолом, пророком нового життя, що нечуваним доси словом рве кайдани лихої ночи та закликає земляків на нову путь...

I хоть як прийшлось йому за те страдати, ніякі злидні ні муки не захитали в ньому віри, не пригасили вогня, бо він раз полюбивши Україну, віддав їй всьо, не виключаючи й житя.

В тім його виїмкове значінє для України, що він словом і д і л о м вчив „за правду стать“, а як потреба, „за правду згинуть“.

Вага Шевченка в тім, що він мов чудодій збудив з тяжкого сну великий український нарід, з'єднав його помимо кордону і справив у дорогу до культурного поступу, заставив до роботи, вказав її ціль та вивів нас як націю у світ, між люди.

Для нас, відділених кордоном, галицьких Українців, пророче слово Шевченка було тим дзвоном, що нас вирвав з довгої дрімоти. Враз зі зростом Кобзаревого культу зростали ми чисельно та могутніли ідейно.

Чим є Шевченко і його твори, ми мали нагоду пересвідчитись наглядно і в часї ворожого наїзду. Кому не врив ся в душу спомин про ті сірі, салдатські постатї, що довгим шнурком заходили у книгарню тов. ім. Шевченка, куповали „Кобзаря“ і вертали у свої роти, на важку службу, певно з бунтом у души, що „не за Україну, а за її ката“ приходить ся проливати кров.

Шевченко оставив грядучим поколїням заповіт, а вони в міру спромоги й сил виконували послїдню Кобзареву волю.

Його поховали, як і бажав, „серед степу широкого, на Вкраїні милій“. Подалїк Днїпро котить свої филї, а їх шум долїтає на Тарасову могилу.

В сїм роцї у-перве принесуть Днїпрові филї нову вістку, що під гомін тої великої бурі, що розшалїла ся й над українською землею, довершуєть ся послїдня частина невиконаного заповіту, у якій Тарас закликав нарід:

Вставайте!
Кайдани порвіте!

Гомін тої вістки привіє ся й на могилу безсмертного Тараса і відібєть ся могутнїм відгуком, що полетить по всїй Україні:

Боріте ся — поборете!...

Відновлене просвітно-орґанізаційної комісії Головного Виділу Товариства „Просвіта“.

Просвітно-орґанізаційна комісія Головного Виділу Товариства „Просвіта“, одна з найважнійших комісій Товариства „Просвіта“, рішила підняти на ново свою роботу. З членів сеї комісії лишилась менша половина. Бажаючи про-

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

В Тарасові роковини.

До Тарасової матери.

Що день трівога і журба,
Робота на чужому полї, —
Незавиднаж твоя судьба,
Жінко, Українко, в неволї!

Анї ти знаєш, що талан,
Що тихе щастя у родинї,
Анї ти знаєш, муж — чи пан
Житя дадуть твоїй дитинї.

Анї ти знаєш, де твій син,
В тюрмі, в Сибірі, в казематах?
Як відцвитеш — підеш під тин
Жебрачкою в крівавих латах.

А прецїнь, жінко, ти для нас
Ховала віщуна-героя.
Під твоїм доглядом Тарас
Плекав ся — то заслуга твоя.

Ти не одну безсонну ніч
Біля колиски проспівала
I синови прескорбну річ
Про людське горе повідала.

В його піснях, мов царський скарб
Михтять твої слова кервaві,
I неодин сердечний карб
Лишила ти в його булаві —

В булаві вожда. Він веде
Тепер народ на поле бою.
А біля його мати йде
З осяяною головою.

Біда і нужда на лиці,
За те достойне серце в груди. —
Мати поетова! Тобі
Во віки честь і слава буде!

Дорога.

Простягла ся дорога,
Сумовита й далека.
По дорозі жар-спека
I митруга й трівога.

В спеці висохли трави,
Ні галузки, ні вітки,
Ані одної квітки,
Щоб сплести вінок слави.

Пощо квіти? Не треба!
Слово — листя лаврове,
Гадка — квітя чудове,
Мрія — часточка неба . . .

Вийже вовком, пустине,
Вий, звірюко голодна!
Твоя праця безплодна,
Він не вмре й не загине!

Пустиня.

Гей пустине, ворожа пустине,
Та якаж ти сумна і безплодна!
На безвідю квіт вяне і гине,
Навіть травка тут жити не годна.

Навіть птахи від тебе втікають,
I жалібно кигикають в хмарах,
Якже люди тут вижити мають
В тих надлюдських невиносних, карах?

Нї левад тут нема, анї лугу,
Нї гаїв — садів вишневих тїни,
Якже — як розжене свою тугу,
Той, що звик до степів України?

Чим він має потїшити очи,
Чим розбиту розважити душу? . . .
В чорних хмарах птах сумно кигоче
I летить в якусь далеку глушу.

Зпоза гроба.

Покинь на хвилю торг житя і духа
Скріпи у собі та зніми у гору!
Народе мій, се я тобі говору,
А в кого серце й розум є — най слуха!

Зриваєть ся велика завeруха
Над твоїм домом. З ящика Пандори
Посиплють ся на тебе злиднї-горе,
Нещастя повінь, а добра посуха.

Та ти кріпись і не теряй надії,
Се бій найтяжший може, та послїдний.
Проклятий най буде, хто зі страху зімліє,

Проклятий і житя правдивого не гідний!
Кріпіть ся духом і йдіть на ті бої
Не як недолїтки, лиш як мужі, герої!

те вповні відповісти великим задачам поставленим її до розвязаня сучасними подіями, рішила вона доповнити ся і в тій цїли кооптувала Панів нових з поміж людий, які уже давнїйше дались пізнати дїяльною участию в просвітно-орґанїзаційній роботі Товариства. Побіч давнїйших членів комісії: о. радн. Т. Лежогубського, др. В. Ривюка, о. Д. Лопатинського, А. Гапяка, др. В. Пежанського, упрошено до працї ще нових членів: др. Ю. Гірняка, о. А. Зофійовського, д-ра Р. Ілевича і п. І. Матейка.

Так відновлена відбула вона в понедїлок дня 6. марта о год. 6-тій вечером в салї засїдань Головного Виділу Товариства „Просвіта" під проводом дотеперішного її провідника о. радн. Т. Лежогубського засїданє, на якім по поясненю новим членам задач і цїлий сеї комісії, приступлено до вибору її репрезентації, в склад котрої увійшли о. радн. Теодозій Лежогубський як провідник, др. Юліян Гірняк як заступник провідника, а др. Володимир Ривюк як секретар

Опісля о. радн. Лежогубський виголосив реферат про оживленє філїй і читалень Товариства і працї, які сї орґанїзації уже тепер мають розпочати, а то:

1) реєстрованє подїй і загалом збиранє фактів, які моглиб дати історичний матеріял що до відношеня ворожих військ до орґанїзацій їх членів і майна.

2) орґанїзованє комітетів правних порад, комітетів для шановання гробів погибших героїв і т. п.

3) забезпеченє майна філїй і читалень.

Над сим рефератом розвинула ся оживлена дискусія, в якій взяли участь майже усї члени комісії, почім рішено видати в тій справі обіжник до філїй.

В кінци переведено подїл працї комісії, приділюючи кождому членови означений округ з певною скількостию філїй, та ухвалено, що засїданя сеї комісії мають відбувати ся правильно що понедїлка о год. 6-тій вечером в салї засїдань Головного Виділу Товариства.

Світова війна.

Нїмецькі війська над Мозою.

Відворот Французів.

ПАРИЖ. (Ткб). Урядове звідомленє: На захід від Мози Нїмцї при помочи нагального острілювания передістались аж до околиці Ренївіль і пішли дальше здовж залізниці.

Дуже нагальний наступ розпочатий в тій самій хвилі Нїмцями на височину 265 довів до здобутя ними сеї височини мимо тяжких втрат, які понесли в наслідок огня нашої артилерії і наших машинових крісів. В відтику Фресн ми подались аж до підніжа Cote Lorraile.

(Ренївіль — місто на східнім березї Мози. Прим. Ред.).

Бої під Верденом.

Нїмецький перстїнь побільшуєть ся. — Критичне положенє французьких військ. — Поміч Анґлії. — Розказ до війська. — „Скажіть правду!" — „Ми свищем на Альзацію." — Зневіра у Франції.

ЛЬОНДОН (Ткб.). Дневник „Times" обговорюючи у вступній статї справоздане льорда Northcliffa про борбу під Верденом пише: Northcliff звідав фронт. Він каже, що борба не осягнула ще точки найвисшого напруженя, та що Нїмцї мусять приготовити ся на ще більші втрати. З боїв в послїднїм тижни можна заключати, що француська артилерія набрала більшої сили а ворог за виїмком малих поступів на сходї стоїть менше більше на тім самім місци, де стояв перед тижнем. Видно, що ворожа тяжка артилерія має ще відограти важну ролю в пізнїйших стадіях бою.

ВІДЕНЬ. Швайцарські дневники доносять: Завдяки дїяльности нїмецької артилєрії огневий перстень довкола Вердену значно розширив ся. Він обіймає вже майже дві третини простору, який окружає твердиню. Залога твердинї побоює ся, що одинокий залізничий шлях, який з полудневого заходу веде до Вердену, дістане ся в обсяг дїяльности нїмецького огня й тому робить вона такі сильні протинаступи.

РОТЕРДАМ. Франція зажадала від Анґлії помочи тому, що її положенє під Верденом стає що раз то критичнїйше.

Орґан анґлїйського кабінету „Westminster Gazette" промовляє проти висланя підмоги, доказуючи, що Анґлія не може під Верденом дати доказів своєї вірности як союзника. Анґлїйська офензива у Фляндрії є тою помочю, яку Анґлія може дати Франції.

СОФИЯ. „Echo de Bulgarie" доносить: Настрій у Франції розпучливий. Правительство починає приготовляти населене на упадок твердинї Верден.

На французькім фронтї мав бути виданий денний приказ, де між иншим сказано:

„Жовнїри! Вітчина благає вас, щоби ви ставили опір, або згинули. Забудьте всї блуди її похибки та ратуйте републику. Нинї не думайте про се, як довго може потривати війна."

ЦЮРІХ. „Humanité" підносить велике значінє нїмецьких успіхів під Верденом та предвиджує поважний зворот у воєннім положеню. Сей дневник в імени француського населення домагаєть ся оголошеня цїлої правди, бо оптимізм був би під сю пору злочином. Франція мусить бути готова на найболючїйші хвилї в своїм житю.

ВІДЕНЬ. „Pester Lloyd" подає: Один Голяндець, який послїдними часами їздив по француській провінції каже, що Французи загально сильно пригноблені. Особливо видно зневіру, щоби було можливе відбити Альзацію та Льотарингію. „Ми свищемо на Альзацію" сказав один Француз. Нинїшний стан війни просто унеможливляє їм відзискати сї провінції. Сего вони вже й не надіють ся.

Конфлїкт Нїмеччини з Портуґалїєю.

В передоднї зірваня дипльоматичних зносин?

БЕРЛЇН. 7. марта (Ткб.) Як зачуваємо досі ще не надійшла відповідь Портуґалії на ноту в справі забранях нїмецьких кораблїв. Здаєть ся, що справа заострюєть ся. На всякий случай Нїмеччина рішила ся не згодити ся під нїяким услівєм з поведенєм Портуґалїї.

ЦЮРІХ. З Лісабони доносять сюди: Дипльоматичні круги в Лісабонї очікують зірваня дипльоматичних зносин з Нїмеччиною. Нїмцї витягають з португальських банків свої капітали, а богато нїмецьких родин покидає край.

Ґенерал По в Київі.

БЕРЛЇН. „Berliner Local-Anzeiger" доносить з Букарешту:

Тутешні дневники подали до відома, що до Кива приїхав ґенерал По та перебуває під сю пору в головній кватирі російської полудневої армії.

Нові покликаня в Росії.

ВІДЕНЬ. „Morgen" доносить з Цюриху: По швайцарським дневникам, оповіщений царський указ покликує під оруже річники 1908—1916 загального ополченя другої катеґорії в цїлій Росії за виїмком Кавказу та амурського краю.

Становиско Румунії.

Братіяну проти руссофільських аґітаторів. — Заінтересоване борбами під Верденом. — Румунія рішить ся в мартї.

БУКАРЕШТ. Президент румунського кабінету Братіяну заявив рішучо, що є противний всяким підбурюваням проти осередних держав та придавить аґітацію ведену в тім напрямі. Він не дозволить на панованє уличної товпи, а пропаґанду за війною уважає зрадою стану.

ВІДЕНЬ. „Sonn- und Montagsztg" доносить з Букарешту: Цїла румунська преса без виїмку обговорює з великим заінтересованем хід борб під Верденом. „Independance Roumaine" між иншим пише: Також і Румунія відчуває дїймаво перебіг подїй. Місяць март буде рішаючий також і для Румунії, та в якім напрямі буде рішенє, дневник не згадує.

Революційні рухи в Петроградї.

Справа революції і страйку. — Цензура промови послів. — Масові арештованя.

ШТОКГОЛЬМ. По донесеням з Петрограду положенє в столиці є критичне. Революційний настрій всюди бере верх. По фабриках звиваються аґітатори, які поширюють революційні аґітаційні письма та взивають до страйку, щоби сим способом запротестувати проти дальшого безцїльного веденя війни.

Цензурованє бесїд, які виголошує ся в Думі, викликує в цїлім краю велике обуренє. Бесїди революційних послів, яких цензура по найбільшій части зовсїм не пропускає, мимо всего в тисячах відбиток поширяють ся між робітниками.

Щоби запобічи дальшому зростови сих настроїв, видало правительство цїлий ряд надзвичайних заряджень. Передовсїм побільшено число тайних поліційних аґентів. Много людий поарештовано. Всїх арештованих влучено до робітничих віддїлів при армії. Загалом послїдними часами арештовано понад 1.000 осіб.

В найблизшім часї мав мінїстер внутрішних справ внести осібне предложенє, щоби запобічи страйкам. Се предложенє грозить доживотним засланєм на Сибір за участь в страйках. Така сама кара грозить за поширюванє летучих листів революційного змісту.

Недалеке рішенє справи підводних суден.

ВАШИНҐТОН, 7. марта. (Ткб.). До державного департаменту наспіли вчера прилоги до меморіялу в справі підводних лодок.

Ірляндія проти Анґлії.

ЛЬОНДОН, 7, марта. (Ткб.). „Times" в довшій статї обговорює зростаюче невдоволенє в Ірляндії, де потайний націоналістичний союз „Добрий змисл" опять могутнїє. „Times" домагаєть ся сильнїйшої інтервенції. Положенє не є ще небезпечне, але заповідаєть ся як таке.

Невтральність Швайцарії.

Становиско швайцарських Нїмців і Французів.

БЕРНО (Ткб.). Вчера розпочались наради народної ради над полїтикою невтральности союзної ради.

Президент Енгстер заявив, що супроти положеня в Швайцарії і можливости побільшеня небезпеки війни Швайцарія повинна безпровочно виявити цїлковиту єдність. Нїмцї та романські Швайцари повинні виказати взаїмне довіре. Нїмецька Швайцарія нїколи не думає про се, щоб вилучити француський характер. Хочемо остатись Швайцарами і тільки Швайцарами. Президент висказав цїлковите признане для становиска та праць союзної ради, для армії і її вождів.

Справоздавець комісії заявив, що Швайцари-Французи не чують ненависти до жадного з европейських народів. Анї один край з населенєм, що говорить по француськи не є до сего степеня перейнятий культурою та нїмецькою цивілїзацією, що француська Швайцарія. Швайцари-Французи знають докладно штуку, науку і лїтературу Нїмців. Нема і слїду ненависти до Нїмців. Правда що Швайцари романські мають симпатію до Франції, однак розуміють та похваляють також симпатії нїмецьких Швайцарів до Нїмеччини.

Італїйський парлямент.

Карнавалова забава або справа підмог для родин резервістів. — Шнурок шибеничника і правительство — Палата проти правительства. — Посли-ідіоти-Єзуїти.

ЦЮРІХ, 7. марта (Ткб.). Італїйська палата радила вчера над запитами й інтерпеляціями.

На інтерпеляцію в справі недостаточних підмог для родин жовнїрів відповів мінїстер війни, що правительство задля браку средств не може більше нїчого зробити. Місячні видатки на підмоги осягнули вже квоту 43 мілїонів лїрів. При пересиланю підмог часто лучали ся в громадських урядах надужитя, яким правительственні чинники старають ся запобічи.

Хоть мінїстер скарбу та представник мінїстерства заграничних справ дали подібні поясненя інтерпелянти заявили, що з того невдоволені та повторили свої зажаленя у формі внесеня, яке підлягає рішеню палати. Соціялісти сейчас таке внесенє зложили, а президент по мисли реґуляміну відчитав його.

На се заявив президент мінїстрів Саляндра, що правительство не може згодити ся на таке внесенє, бо мінїстри що до meritum вже всьо сказали, що могли сказали та також і тому, що таке внесенє містить в собі votum недовіря для правительства. Тому Саляндра просив, щоби від внесеня відступити та з гори заявив, що на случай, коли би того не зроблено, то правительство не назначило би речинця на його полагодженє.

В імени тих, що поставили внесенє, заявив посол Vigua, що вони його обстоюють.

Супроти сього президент міністрів Салянндра запропонував, щоби полагодженє сього внесеня відложено на 6 місяців.

Посол Ciccotti зауважав, що вже найвисша пора, щоби палата покінчила сю карнавалову забаву. Правительство постепенно попадає в невідраднє положенє. Нема хиба сумніву, що палата в сей спосіб підпирає правительство так, як шнурок піддержує того, що повісив ся. Сим способом нищить ся правительство. Супроти сих безнастанних дотинків правительство не може зберегти свою повагу, а палата свою гідність. Коли посли пересвідчені, що правительство не таке, якого вимагають теперішні обставини, то ті, що так думають, повинні самі обняти відвічальну управу. В иншім случаю таке веденє є безцільне та лише обменшує пошану населеня для палати.

Президент міністрів Саляндра заявив, що 14 послів, а з того 12 соціялїстів, поставило внесенє на ствердженє комплєту.

Президент міністрів Саляндра встав знова та в присутности 150 послів зложив слїдуючу заяву:

Посол Ciccotti звів справу на непредвиджені шляхи. Я лиш в части годжу ся з його твердженями. Коли в грудни м. р. правительство зажадало від палати висказати йому своє довірє, я ясно просив вас пару раз голосувати щиро та сказав, що хто думає, що кабінет не доріс до своєї задачі, той голосованєм з толеранції чи може зі співчутя для міністрів лихо прислужує ся краєви. На се правительство одержало відому більшість голосів тай тому міг я думати, що палата нас поважно підпирає. А нині натомість бачимо, що робить ся тут всякі зусиля щоби спровокувати дискусію, яка льоґічно мусить відбутись підчас обговорюваня буджету. Питаю, чи ся безнастанна гра поіменними голосованями за всяку ціну і аж до вислїду є достойна?

Соціялїсти та инші посли кричать: Отже прошу нам відповісти, чому ви утїкаєте перед дискусією?

Посол Прамполїні: Не хочемо пут, які ви на нарід наложили.

Саляндра: Мині здає ся, що коли так дальше буде, то палата не буде могла належно служити краєви та й ми мусїли би поставити коронній раді відповідне внесенє.

Посли Turati, Treves, Dugoni, Prampolini й инші кличуть: Чи ви грозите нам розвязанєм палати коли відчуваєте, що не можете її опанувати? Чи хочете насильно удержати ся на міністеріяльнім кріслї? Чи се лїбералїзм? Чи се те мниме поважанє палати? Чи не соромно вам кидати такі погрози?

Пос. Montiguarnerio криком боронить Саляндру, але посли Sciorati й Treves відповідають йому: Ви розказуєте в кульоарах, що палата складаєть ся з ідіотів, а однак разом з нами болїєте, що правительство не допускає до дискусії. Ви Єзуїти!

Президент міністрів Саляндра: Прошу соціялїстичних послів, щоби не давали краєви такого видовища, що тепер палата занимаєть ся дрібничковою борбою, словами та безуспішною сваркою, які не личать на зібраню, що має почутє свойого власного достоінства та які приносять краєви шкоду.

Президент міністрів зложив свою заяву дуже піднесеним тоном. Прийнято її живими протестами, але також з оплесками та говорено про неї богато.

Опісля соціялїст Dudoni забрав слово та запротестував проти сього, що правительство стараєть ся присилувати соціялїстичних послів не висказувати своєї опінії. Бесїдник повтаряє внесенє, щоби поіменно ствердити комплєт.

По гамірнім відчитаню назвиск послів ствердив президент, що палата є в комплєтї а опісля замкнув засїданє.

НОВИНКИ.

— **Начальний комендант У. С. С.** В найблизших днях обіймає начальну команду над українськими січовими стрільцями підполковник ц. і к. армії п. Антін Варивода, родом буковинський Українець.

Поставленє на чолї стрілецтва штабового офіцира в міру розвою воєнних подій являло ся як неминуча конечність і під сю пору створює воно для нашого січового війська нові вигляди на поширенє рам, у яких воно доси істнувало та здобувало собі славу.

Українська суспільність, витаючи нового начальника, поневолї мусить згадати і імя того, що доси проводив стрілецтву, і серед невимовно важних обставин ніс свої труди на кервавий жертвенник стрілецької слави.

Іменованє підполковника Вариводи начальним комендантом не зміняє впрочім відносин у команді І-го полку, якого комендантом остає й на-далї заслужений п. Гриць Коссак.

— **Наслїдник престола почесним доктором праських унїверситетів.** Нїмецький і чеський унїверситет в Празї надав нашому Наслїдникови престола почесні докторати права.

— **Як польські леґіонїсти вербують Українців!** Були вже згадки, що між польськими леґіонїстами є богато Українців; є навіть кількох з українських ґімназий. Була вже і згадка, як то панове дідичї забирають наших сільських хлопців і роблять з них польське войско. Найбільше вербували польські леґіонїсти в Карпатах коли вони тамтуди поступали в слід за побідоносними цїсарськими військами. В самім Жабю звербували Поляки около 200.

–– **З книги сплетень.** Одна з польських часописий подає вістку про свяченя українських богословів, доконані, як відомо, вірменським епископом Теодоровичем. Читаємо там, що наша львівська консисторія вислала була в тій справі протест, та римська курія його відкинула і зажадала виконаня давного розпорядку. Значить, нїби ми тут програли... Далї говорить ся у тій новинці, що еп. Теодорович перед свяченєм промовив „po rusku“

а церемонії відправив на вірменській мові. Очивидно, всьо воно неправда. Вірменський епископ колись говорив по українськи, та нині певно би того не зробив. В служебнику, з якого відправляв, було все підписане латиньскими буквами. Еп. Теодорович сказав лише на початку: „Слава Ісусу Христу“, а при кінци „дякую“. Вся відправа відбула ся в церковнославянській мові після греко-католицького обряду. Висвячено 17-ох богословів львівської архиепархії; перемиські питомці не хотїли, щоби їх святив чужий епископ, тому відступили. Їх святити-ме еп. Хомишин в Перемишли дня 10. марта. Усїх висвячених порозміщувала консисторія по селах.

Та сама часопись подає ще й другу вістку „з достовірного жерела“. Дотичить вона обсади осиротїлого престола перемиської епархії. Отже епископом там має стати „kapłan zakonu OO. Benedyktynów ks. Klemens Szeptycki“. О скільки знаємо о. Климентий є Студитом, а у Бенедиктинів відбував лише новіціят і нїколи до чину ОО. Бенедиктинів не належав.

— **Народнє свято в Нагуєвичах.** Дня 20. с. м. відбулись в Нагуєвичах, дрогобицького повіта, родиннім селї Дра Франка загальні збори тамошної „Просвіти“. Перед зборами відбулось посвяченє нового будинку Читальнї, а вечером заходом о. Грушкевича уладжено представленє комедії „Свекруга“. Як на посвяченю, так і на виставі було велике число народа так що саля була битком забита. Представленє і членські вкладки принесли 184 К. 21 с. доходу.

— При Виділї повітовім в Станиславовові є „Zapomogowa Komisja rolnicza“. Рада „Сїльского Господаря“ не хотїла бути прищіпкою Komisyi і веде свою запомогову акцію самостійно. Та не в тім дїло. Komisja і Рада „С. Г.“ дістала ґрис до розпродажі. На лїстї Komisyi є таке: ks. Stefańczuk z Pawełcza 2 cetnary, ks. Szankowski z Tyśmieniczan 3 cetnary. Сумно...

— **Мішані подружа** або „Akcya pomocy dla łacinników ze wschodniej Galicyi“. При лат. парохії в Станиславові повстав „Konsum“, торговля споживчих артикулів. Гарна річ. Але повстав сей konsum при помочи фонду лат. епископів dla pomocy łacinników.

— **Запорожський мудрець.** Жив на Українї старий, престарин знахор-мудрець. Не одному він говорив у очи правду, не одному предсказував судьбу. Почув про сего знахора цар, закликав до себе тай питає: „Скажи минї, добрий чоловіче, як скінчить ся ся війна?“ „Батюшко! Я відповім тобі на се питанє, але скажи менї перше, які права в твоїй державі має запорожський нарід-Українцї?“ „Моя держава, мудрий чоловіче, така велика, що я не в силї знати, чи одному або другому з твоїх людий робить ся кривда“. „То Господь Бог так дасть, що твоя держава стане така мала, аби ти міг знати про кривди своїх людий“.

— **Житє в Білгородї.** Число населеня в Білгородї виносить тепер 52.000 (перед здобитєм столиці було 100,000 мешканців). Нинї вже нема й найменшої улиці, при якій не булоб склепу. Більшість населеня є зайнятя при ріжних фізичних та інтелєктуальних роботах австро-угорських властий; є між ними товмачі, помічники при ріжних урядах, мужі довіря, робітники при електричних заведенях, складачі друкарські, коректори, машинїсти. Отворено кілька каварень для цивільних осіб. Населенє читає радо австрійські часописї, а мокка себто турецька кава відходить як і перше. Всї очікують хвилї, в якій можна буде розпочати торговлю і промисл, що в теперішних часах по причинї лихої комунїкації є утруднене.

— **Поліційна година на Угорщинї.** З Будапешту доносять, що міністеріяльним розпорядком введено на цїлій Угорщинї поліційну годину о 1 в ночи. Від 16. марта починаючи мусять бути замкнені всї льокалї, які служать для розривки.

— **Оповіданя М. Могилянського.** У Петербурзї появили ся „Оповіданя“ М. Могилянського. Цїна 50 коп. (ВСВУ).

ОПОВІСТКИ.

Четвер, дня 9. марта 1916.

Нинї: 9. марта гр.-кат. Тарасія, римо-кат. Францішки.

Завтра: 10. марта гр.-кат. Порфирія, римо-кат. 40 Муч.

○ З філії тов. „Просвіта“. Повідомляємо, що засїданє Виділу філії „Просвіти“ відбудеть ся в пятницю дня 10 с. м. (а не в суботу) в льокали Головного Виділу. — Др Евген Озаркевич, голова. Осип Партика секретар.

○ По думці постанови загальних зборів товариства „Українська Бесїда“ (дім Гостинниці ул. Косцюшка) з дня 23. лютого с. р. запорядив виділ сего товариства устроювати в своїм льокали:

1) чайні вечері получені з відчитами в кожду неділю і

2) дискусії на трівкі біжучі теми в кождий четвер. Одно і друге поки що в часї великого посту.

Цїль таких сходин метова а іменно поширеня товариських і духових зносин, та основна обнова нашого житя на підставі помічень і домагань, вирининючих з думок ширшого загалу і з обміни гадок.

Для членів товариства вступ і на чайні вечері і на дискусії по 30 сот. від особи; для пожаданих все гостий по 40 сот. Програма таких сходин буде все заповіджена вивіскою на таблици в товаристві і в наших часописах „Українське Слово“ і „Дїло“ на два або 3 днї перед речинцем.

В четвер. 9. с. м. о год. 7 вечером точно відбуде ся найперше відчит поета В. Масляка про нашу децентралїзацію, відтак дискусія на сю тему. Родимцї! Вага часу велика і значуча! Сходїм ся і гуртуймо ся та порозуміймо ся взаїмно. Нехай великі днї недалекої будучности дадуть свідоцтво нашому підготовленю і розслїдженю сего, чим ми єще убогі, а що нам для добра нашого народу зробити треба!

Українська Бесїда вже з мотивів своєї минувшости бажає пособляти кличем в імя нашого повного відродженя!

Числимо все на громадну участь, на заповненє салї людьми охочими до пожиточного і патріотичного дїла!

Львів 7. марта 1916.

За комітет з рамена виділу „Українська Бесїда“: проф. В. Масляк, Др. Воєвідка, Др. Пежанський, Перфецький.

◯ З Сирітського Захисту у Львові. Отсим повідомляю Вп. членів Комітету працї, що засїданє відбудеть ся в четвер дня 9. марта о год. 5. попол. в льокалях Захисту при ул. Корняктів ч. 1. II. поверх. Справи вельми важні, тому прошу о участь. Осібних запрошень не висилаєть ся. — В. Нагірний.

◯ Загальні збори „Власної Помочи“ товариства зареєстрованого в Станиславові ухвалили обнижити процент на 4 і пів проц. від 1/I. 1916.

◯ Вечір в честь Тараса Шевченка устроює кружок ім. Бориса Грінченка при помочи сил учительського збору і шкільної дїтвори, в недїлю дня 12 марта 1916 р. в сали Сокола-Батька при ул. Руській ч. 20. Програма: Вступне слово, П. Мартинцїівна. О. Колесса: Пісня з великих днїв — хор учениць і учеників. Шевченко: Менї тринайцятий минав — виголосить уч. I кл. Воробкевич-Шевченко: Думи мої — хор учениць і учеників. Шевченко: Великий льох (Три душі) — виконають учениці III. IV. кл. Вахнянин-Устиянович: Хор Норманів — хор учеників III. і IM. кл. Людкевич: Чорна ріля ізорана — хор учениць і учеників. Сценїчний образок під теперішню хвилю. Закінченє: ВП. Управитель школи Михайло Сіяк. Цїни місць: I. м. 1·50, II. м. 1 К., III. м. 80 с., м. стояче 40 с., для шкільних дітий 20 с. Добровільні датки приймаєть ся з подякою. Дохід призначений на школу ім. Бориса Грінченка. Початок точно о год. 4. пополудни. — Комітет.

◯ Материяли до календаря „Просвіти“ на р. 1917. З огляду на те, що календар „Просвіти“ на р. 1917. має появити ся значно скорше, ніж се було можливе зробити в сім роцї, проте Товариство „Просьвіта“ просить Вп. наших письменників надсилати:

1) Оповіданя, новелї, нариси і т. п. найбільше на пів аркуша друку, зглядно на 450 віршів у два стовпцї (8 сторін друку) теперішного формату календаря.

2) Короткі статї на актуальні теми, ілюстровані по змозї фотоґрафічними знимками або вільноручними рисунками.

3) Фотоґрафії відзначених військовою властию Укр. Січ. Стрільців, а крім сего також жовнірів які поза У. С. С. служать в армії, — осіб, котрі перед війною визначили ся громадянською діяльностию, з додатком найважнїйших дат з житя і дїяльности.

4) Військову термінольоґію (зброя, походи, поділ військ. поодинокі частинки оружа і т. п.)

5) Фотоґрафічні знимки всего що тепер є актуальне.

6) Самостійні власноручні рисунки пригожі для календаря.

Приняті твори будуть ремунеровані після принятої товариством норми.

Присилати належить найдальше до кінця цвітня 1916 на адресу: Товариство „Просьвіта“ у Львові, ринок ч. 10.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРИЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 8. марта 1916.

На російськім фронтї.

На фронтї ґен. полк. Архикнязя Йосифа Фердинанда боєва діяльність також хвилями була дуже оживлена. Впрочім не зайшло нїчо замітного.

На італїйськім і балканськім фронтї панував супокій.

Заступник шефа Генерального Штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

Пізним вечером Французи пішли до протинаступу на відзискані нами становиска на схід від загороди Maison de Champagne. На західнім крилї ведеть ся ще бій на ручні ґранати. Впрочім сей атак цілковито відперто.

На лївім березї Мози здобули ми приступом становиска ворога по обох сторонах потока Forges понисше Bethacourt, широкости 6 кільом. а глубокости понад 3 кільом., щоб поправити получене з нашими новими лініями висуненими на право від ріки на полудневі збоча Cote Talleu т. зв. хребта Перцю і височини Дуамон. Села Forges і Regneville, височини Кручі і малого ліса Cumieries є в наших руках. Протинаступи Французів на полудневий беріг тих лїсів відкинено кріваво. Велика часть залоги здобутих становиск згинула. Нераненний останок в числї 58 офіцерів і 3277 жовнірів полонено. Крім сього здобуто 10 армат і инший воєнний матеріял.

В кітлині Woewre викинено ворога також і з послїдних домів в Fresnes. Число бранців зросло до 11 офіцерів і понад 700 жовнірів. Здобуто кілька машинових крісів.

Наші ескадри летничі обкидали бомбами місцевости на захід від Верден в яких є ворожі війська.

На східнім фронтї.

В кількох місцях фронту відкинено частинні російські наступи.

Наші летуни заатакували з добрим успіхом зелїзничу лінію Ляховичі-Лунинець, на якій запримічено сильний зелїзничий рух.

На балканськім фронтї.

Нїчо нового.

Начальна управа армії.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.